

Szanowni Państwo

Dyrektorzy, Nauczyciele!

Choć nie bez wewnętrznego sprzeciwu, ale i bez wielkiego entuzjazmu, wchodzimy w tryby nowego roku szkolnego. Pomaga nam w tym kalendarz, wybijający rytm poszczególnych tygodni i miesięcy, a takt kolejnych dni miarowo wystukuje plan zajęć szkolnych. Rozruch ten nasuwa na myśl sytuację z wiersza Juliana Tuwima pt. „Lokomotywa”:

*Najpierw - powoli - jak żółw - ociężale,
Ruszyła - maszyna - po szynach - ospale,
Szarpnęła wagony i ciągnie z mozołem,
I kręci się - kręci się - koło za kołem.*

Właśnie dlatego, że początek nie jest łatwy, towarzyszymy Wam przede wszystkim w przygotowaniach do tej długiej wyprawy. Żeby była ona bezpieczna, *wszak pełno ludzi w każdym wagonie*, i spełniała oczekiwania wszystkich, przypominamy o kierunkach polityki oświatowej państwa istotnych z perspektywy nadzoru sprawowanego przez dyrektora szkoły. Informacje, które ułatwią bieżące funkcjonowanie zawsze znajdziecie na naszej stronie internetowej <https://www.ko.rzeszow.pl/>, a kontakt telefoniczny czy e-mailowy z pracownikami Kuratorium Oświaty w Rzeszowie rozwieje wątpliwości, co do podejmowanych kierunków działań. U progu tej podróży wypada tylko życzyć wszystkim Państwu bezpiecznej i dobrej drogi *przez góry, przez tunel, przez pola, przez las*.

Małgorzata Rauch

Podkarpacki Kurator Oświaty

**Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa
w roku szkolnym 2019/2020**

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
4. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
5. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
6. Tworzenie oferty programowej w kształceniu zawodowym. Wdrażanie nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

**Muzeum Marii Konopnickiej
w Żarnowcu
Dar Narodowy 1903**

Muzeum tworzy dworek z XVIII w., przebudowany z końcem XIX w. oraz zabytkowy park o powierzchni ok. 3,6 ha, które w 1903 r. przekazane zostały Marii Konopnickiej w darze narodowym z okazji jubileuszu 25-lecia pracy pisarskiej. W dworku spędzała poetka wiosenno-letnie miesiące, prowadziła szeroką działalność pisarską, oświatową i społeczną. Konopnicka opuściła Żarnowiec 15 września 1910 r. i wyjechała do sanatorium „Kiselki” we Lwowie, w którym zmarła 8 października. Pochowana została na Cmentarzu Łyczakowskim. W 1957 r., na podstawie aktów darowizny spadkobierców poetki, Ministerstwo Kultury i Sztuki powołało do życia Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu, które w 1960 r. otwarto dla zwiedzających. W 1991 r. oddano do użytku – wybudowany na fundamentach dawnego spichlerza dworskiego – budynek „Lamusa”, w którym mieszczą się ekspozycje, działy merytoryczne, bogata w zbiory biblioteka, magazyny zbiorów i administracja Muzeum.

Aktualnie Muzeum w Żarnowcu jest największą instytucją muzealną o charakterze biograficzno-literackim w Polsce. W zbiorach są kolekcje artystyczne, literackie i historyczne związane z poetką i jej rodziną oraz polską sztuką i literaturą z przełomu XIX i XX w., w tym:

- rękopisy i wydania dzieł M. Konopnickiej,
- listy innych pisarzy (m.in.: E. Orzeszkowej, J.I. Kraszewskiego, S. i O. Żeromskich, S. Przybyszewskiego);
- unikatowa kolekcja darów jubileuszowych ofiarowanych pisarce w 1902 r. z okazji ćwierćwiecza pracy literackiej (od wielu towarzystw, instytucji oraz osób z Europy i USA),
- największy w Polsce zbiór obrazów malarki Marii Dulębianki,
- duża kolekcja kałamarzy i przyborów do pisania z XIX i początku XX w.,

- komplet ilustracji do utworów Konopnickiej znanych polskich artystów (m.in.: J.M. Szancera, B. Zieleńca, J. Czerwińskiego, Z. Fijałkowskiej, S. Kaczora-Batowskiego),
- kolekcje medali, zbiorów ikonograficznych i etnograficznych.

Konopnicka uprawiała wielokierunkowe pisarstwo, które obejmuje poezję, utwory dla dzieci, krytykę literacką, nowele oraz działalność przekładową z 6 języków (niemieckiego, włoskiego, francuskiego, czeskiego, angielskiego i ukraińskiego). Aktualnie utwory poetki przetłumaczone zostały na ponad 40 języków świata, a jej miejsca pamięci uwiecznione są w wielu miastach Polski, Europy i USA. Funkcjonuje również dużo szkół, instytucji kultury i towarzystw im. Marii Konopnickiej, których jest obecnie ok. 400 w Polsce oraz kilka za granicą. Decyzją Międzynarodowej Unii Astronomicznej na cześć pisarki jeden z kraterów uderzeniowych na planecie Wenus nazwano Konopnicka. W 2005 r. władze włoskiej stolicy przyznały autorce *Roty* zaszczytny tytuł „Ambasadora kultury Rzymu” – za kultywowanie w swojej twórczości Wiecznego Miasta.

EKSPOZYCJE

Dworek: „Kolekcja darów jubileuszowych” (ofiarowanych Marii Konopnickiej z okazji jubileuszu 25-lecia pracy pisarskiej (od różnych towarzystw, instytucji, osób z Europy i USA) oraz ekspozycje pomieszczeń mieszkalnych z czasów pobytu poetki i malarki Marii Dulębianki.

Budynek „Lamusa” (dawny spichlerz): „Maria Konopnicka – poetka, podróżniczka, Europejka” (ekspozycja biograficzno-literacka poświęcona życiu i wielokierunkowej twórczości autorki *Roty*).

Park zabytkowy:

Integralną częścią Muzeum w Żarnowcu jest zabytkowy park, który posiada dużo walorów przyrodniczo-krajobrazowych i jest atrakcyjnym miejscem dla turystów. W parku utworzono „ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną” (czynna od kwietnia do października) z elementami upamiętniającymi ważne rocznice związane z poetką, jak: „Popiersie Marii Konopnickiej”, „Kopiec”, „Głaz Suwalski”, „Medalion” oraz pamiątkowe tablice na budynkach.

OFERTA EDUKACYJNA

Serdecznie zapraszamy do Muzeum w Żarnowcu – Daru Narodowego dla Marii Konopnickiej, która w tym niezwykłym miejscu napisała „Rotę”. Prezentowane na ekspozycjach unikatowe eksponaty i pamiątki z czasów życia poetki, stanowią doskonale uzupełnienie do prowadzonych lekcji muzealnych.

Zachęcamy do skorzystania z bogatej oferty edukacyjnej, która skierowana jest do uczniów wszystkich grup wiekowych oraz do studentów, nauczycieli i osób dorosłych. Przeprowadzamy także kwerendy źródłowe i udzielamy konsultacji merytorycznych do tematów związanych z M. Konopnicką i Muzeum.

Dla wszystkich zainteresowanych otwarta jest Biblioteka Muzeum z bogatym księgozbiorem. Istnieje również możliwość odbycia w naszej instytucji praktyk dla studentów różnych kierunków humanistycznych. W sklepiku muzealnym polecamy także do sprzedaży szeroki asortyment wydawnictw i pamiątek oraz wznowień książkowych utworów Marii Konopnickiej, a także opracowań jej twórczości.

Zapraszamy do udziału w ciekawych formach edukacyjno-kulturalnych, jak: lekcje muzealne, odczyty, prelekcje, wykłady, konferencje i sympozja naukowe, koncerty kameralne i wieczory poetycko-muzyczne, spotkania autorskie i promocje książek oraz konkursy, warsztaty i plenery dla młodzieży szkolnej. Polecamy szczególnie wydarzenia cykliczne Muzeum, które cieszą się dużą popularnością, jak: wystawy czasowe, Noc Muzeów oraz Festiwal (spektakle operowo-operetkowe i koncerty) odbywający się w plenerze zabytkowego parku. Wszystkie zajęcia edukacyjne wzbogacane są prezentacjami multimedialnymi, filmami wideo oraz eksponatami i wydawnictwami.

Lekcje muzealne, odczyty, prelekcje i wykłady prowadzimy w czterech blokach tematycznych (w nawiasie podajemy najczęściej prezentowane tematy):

- **„Literatura, czasopiśmiennictwo i kultura literacka”** (Trwałe wartości twórczości Marii Konopnickiej; Twórczość M. Konopnickiej dla dzieci i młodzieży; Życie i twórczość M. Konopnickiej; Wielokierunkowe piśmiennictwo M. Konopnickiej; Twórczość patriotyczna M. Konopnickiej; Maria Konopnicka jako podróżniczka i Europejka; Maria Konopnicka jako tłumaczka literatury europejskiej; Przyroda w twórczości Konopnickiej; Baśń „O krasnoludkach i o sierotce Marysi”; Żarnowiec jako Dar Narodowy dla Konopnickiej);
- **Historia** (Dzieje pieśni patriotycznej „Rota”; Dzieje orła polskiego na podstawie zbiorów Muzeum w Żarnowcu ; Historia rodu Marii Konopnickiej; Dzieje dworu w Żarnowcu; Mieszkańcy żarnowieckiego dworku przed Konopnicką);
- **„Wiedza o książce, Bibliotece i Muzeum”** (Wydawcy książek Marii Konopnickiej na przykładach różnych utworów; Współczesne edycje wznowień książkowych Marii Konopnickiej; Najcenniejsze kolekcje Muzeum w Żarnowcu; Historia książki; Dzieje pisma; Dzieje książki dziecięcej na przestrzeni XIX i XX w.);
- **„Historia sztuki i dziedziny pokrewne”** (Ilustracje do utworów Marii Konopnickiej i ich twórcy; Kolekcja darów jubileuszowych Marii Konopnickiej; Dzieje polskiej ilustracji książkowej dla dzieci na przestrzeni XIX i XX w.; Kolekcja stylowych kałamarzy i przyborów do pisania w zbiorach MKŻ; Dzieje polskiego dworu szlacheckiego – założenie, architektura, tradycja; Stroje ludowe regionu krośnieńskiego i Podkarpacia).

Pełna informacja o ofercie edukacyjnej dostępna jest na stronie internetowej www.muzeumzarnowiec.pl w zakładce „Edukacja”. Prosimy zgłaszać grupy z co najmniej kilkudniowym wyprzedzeniem telefonicznie lub osobiście w siedzibie Muzeum w Żarnowcu.

Opracował: Paweł Bukowski, starszy kustosz
Dyrektor Muzeum Marii Konopnickiej
w Żarnowcu

Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu
38-460 Jedlicze, woj. podkarpackie; tel. 13 435 20 13; 13 438 08 35
www.muzeumzarnowiec.pl, e-mail: info@muzeumzarnowiec.pl

